XIV Dolnośląski Konkurs dla Uczniów Szkół Podstawowych „zDolny Ślązaczek”

ETAP SZKOLNY
13 października 2016 r.
godz. 12.00
czas trwania 60 minut

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu • Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

Nazwisko	Imię / imiona
Data urodzenia	Miejsce urodzenia
Szkoła	Klasa

TABELA ODPOWIEDZI

Zakreśl znakiem X właściwą odpowiedź w zadaniach od 1 do 18. W każdym zadaniu jest tylko jedna poprawna odpowiedź. W razie pomyłki otocz błędnie zaznaczoną odpowiedź kółkiem i jeszcze raz zaznacz znakiem X dobrą odpowiedź.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A				
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B				
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C				
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D				

Sprawdzenie poprawności odpowiedzi (wypełnia nauczyciel). W powyższych kratkach od 1 do 18 należy wpisać 0 lub 1, od 19 do 21 od 0 do 2, w 22 od 0 do 3, zgodnie z kluczem odpowiedzi.

Suma uzyskanych punktów …… Sprawdzający ……

O IMIONACH ZWIERZĄT WE WROCŁAWSKIM ZOO

Wielu zwiedzających ogród zoologiczny często reaguje uśmiechem, gdy słyszy, jak ma na imię jakieś zwierzę.

Oto na przykład osioł rasy poitou – nazywa się Zidane, jak słynny piłkarz francuski. Jego partnerka to Pirożka. Ciężkie hipopotamice noszą imiona związane z lekkimi i żywiołowymi tańcami latynoamerykańskimi – najpierw była samica Samba, jej córkę, by dochować tradycji, nazwano Rumbą, a potem córkom Rumby też nadano taneczne imiona – Salsa i Zumba. Błąkająca się w okolicach Przemyśla niedźwiedzica, która trafiła do zoo, została z racji pochodzenia nazwana Przemisią, a gibon białoręki to po prostu Gibek.

Wiele zwierząt przybywa do zoo już z nadanymi imionami. Innym imiona nadają ich opiekunowie. Często też, zwłaszcza dla zwierząt urodzonych we wrocławskim ogrodzie, ogłasza się konkursy na imię. Kilka lat temu na przykład ogłoszono konkurs dla samca żyrafy, który przyjechał z duńskiego zoo z imieniem Waldemar, ale nikt nie wyobrażał sobie, żeby tak na niego wołać. Dzięki konkursowi Waldemar został Rafiki, co w języku suahili[1] oznacza „przyjaciel”. Dla niedawno urodzonej małej żyrafki komisja konkursowa też wybrała afrykańskie imię: Subira, co oznacza osobę cierpliwą. Inne żyrafiątko, tym razem samczyka, nazwano w wyniku konkursu Iroko. Iroko to rodzaj drewna z afrykańskiego wiecznie zielonego drzewa o tej samej nazwie, którego złocisto-miodowy kolor przypomina umaszczenie żyraf. Imiona zwierząt dobiera się bowiem tak, by nawiązywały w jakiś sposób do terenu, z którego pochodzi dane zwierzę. Afrykańskie lwy to Miombo, Yekepa, Okavango. Arabskie imiona mają wielbłądy jednogarbne: Aisha, Ramzes, Laila i Selma. Słonice indyjskie to Birma i Rani, a sympatyczne nosorożce indyjskie nazywają się Tarun i Manas.

Pracownicy zoo starają się nie dawać zwierzętom popularnych imion ludzkich, takich jak Basia, Kasia czy Janek. Są jednak wyjątki. Samiec leniwca oficjalnie nazywa się Kserkses, ale nikt z opiekunów nie chciał na niego tak mówić i nazwali go swojsko, Heniek. Jedyny w zoo morski żółw zielony to Stefan.

Tak od początku nazwał go dyrektor zoo, jest to jednak na razie imię nieoficjalne. – Nie wiemy, jakiej jest płci, więc nie ma sensu zmieniać mu imienia, bo może się kiedyś okazać, że Stefan jest Stefanią – śmieje się pan dyrektor. Tomkiem był nazywany przez najbliższych opiekunów słynny wrocławski orangutan Tumku, który malował obrazy i miał wielbicieli w całym kraju. A gdy kilka lat temu w zoo urodził się biało-czarny lemur wari, na fali popularności bajki „Madagaskar" został nazwany królem Julianem.

Imiona muszą mieć obowiązkowo zwierzęta kopytne, a wiec np. konie, osły, zebry, żyrafy, jelenie, bawoły – wszystkie one mają specjalne paszporty, w którym oprócz zdjęcia są wszystkie informacje o danym osobniku. Zasadą jest, że młode musi mieć imię na tę sama literę, co imię matki. Bardziej skomplikowana jest sprawa nazewnictwa żubrów – pierwsze dwie litery ich imion są zarazem znakami rozpoznawczymi hodowli, z której zwierzę pochodzi. Jeden z żubrów we wrocławskim ogrodzie zoologicznym, który przyszedł tu na świat 13 maja 2013 roku, otrzymał imię Poldek, bo żubry linii białowieskiej urodzone w hodowlach zagrodowych mają imiona rozpoczynające się na „Po". Z kolei imiona na „Pu" mają wszystkie osobniki linii nizinno-kaukaskiej.

Posiadanie własnego imienia to raczej przywilej dużych zwierząt, najczęściej ssaków Anonimowe są na ogół gady, ryby czy ptaki. Starsi pracownicy pamiętają jednak węża boa Kubę – pochodził z Kuby czy pytonicę Florę. Największy w zoo krokodyl nilowy nosi nieoficjalne imię U-bot, a na błazenka – rybę z Morza Czerwonego, pracownicy wołają Nemo.

[1] Suahili – język używany w Afryce Środkowej i Wschodniej

Na podstawie: Eliza Głowicka-Wolska, *Czy Stefan będzie Stefanią? O imionach zwierząt we wrocławskim zoo* [online]. Dostępny w Internecie: http://www.wroclaw.pl/jakie-imie-dla-zwierzat-zoo-wroclaw

Zadania za 1 punkt

1. W którym zdaniu występuje informacja niezgodna z tekstem?
A. Niektórym zwierzętom imiona nadają ich opiekunowie.
B. Imiona muszą mieć obowiązkowo wszystkie zwierzęta w zoo.
C. Imiona zwierząt często mają związek z miejscem ich pochodzeniem.
D. Niektóre zwierzęta urodzone w zoo mają imiona wybrane w konkursie.

2. Imię niedźwiedzicy, o której mowa w tekście, ma związek z
A. jej charakterystycznym wyglądem.
B. jej niezwykle łagodnym charakterem.
C. regionem świata, gdzie żyje ten gatunek.
D. nazwą miasta, w pobliżu którego przebywała.

3. Znany w całej Polsce twórca obrazów we wrocławskim zoo to
A. słoń. B. osioł.
C. małpa. D. żyrafa.

4. Na które z pytań znajdziesz odpowiedź w tekście?
A. Dlaczego Kserkses został Heńkiem?
B. Dlaczego osła nazwano Zidane?
C. Czy Stefan będzie Stefanią?
D. Czy słonice Birma i Rani są siostrami?

5. Imię Rafiki wskazuje na to, że zwierzę pochodzi z
A. Indii. B. Danii.
C. Polski. D. Afryki.

6. Wybierz poprawne zakończenie rozpoczętej niżej wypowiedzi.
Imiona wrocławskich hipopotamic…
A. *mają związek z miejscem ich urodzenia.*
B. *kontrastują z ich ociężałym wyglądem.*
C. *obrazują ich upodobania i usposobienie.*
D. *podkreślają ich lekkość i żywiołowość.*

7. Wskaż związek orzeczenia z dopełnieniem w zdaniu: *Imiona mają wszystkie zwierzęta kopytne.*
A. *mają imiona*
B. *zwierzęta mają*
C. *mają wszystkie*
D. *zwierzęta kopytne*

8. W zdaniu: *Starsi pracownicy dobrze pamiętają węża Kubę* okolicznikiem jest wyraz
A. *Kubę.*
B. *pracownicy.*
C. *dobrze.*
D. *pamiętają.*

9. Który czasownik łączy się z rzeczownikiem *imię* w narzędniku?
A. wymyślać
B. zasługiwać
C. posługiwać się
D. zaproponować

10. Z tekstu możesz wywnioskować, że mama małego Iroko miała na imię
A. Subira. B. Imary.
C. Shani. D. Rafiki.

11. Powierzchnia Ogrodu Zoologicznego we Wrocławiu to 33 hektary (z dokładnością do jednego hektara). Budynek znajdującego się w nim Afrykarium ma kształt prostokąta o wymiarach 160 m x 54 m (z dokładnością do jednego metra). Ile razy powierzchnia Afrykarium jest mniejsza od powierzchni Ogrodu Zoologicznego?

A. około 0,03 razy B. około 39 razy
C. około 0,02 razy D. około 38 razy

12. Na podstawie informacji z poprzedniego zadania możemy stwierdzić, że powierzchnia Afrykarium na planie w skali 1 : 100 będzie wynosiła

A. 86,4 cm^2 B. 8640 cm^2
C. 4,28 cm^2 D. 428 cm^2

13. We wtorek 5 lipca 2016 roku Adam, student wrocławskiej uczelni, odwiedził Ogród Zoologiczny po raz pierwszy i odwiedzał go w kolejne wtorki do końca września. Za każdym razem przebywał w ogrodzie 2,5 godziny. Ile czasu łącznie w lipcu, sierpniu i wrześniu spędził Adam w Ogrodzie Zoologicznym?

A. 32,5 doby B. 1950 minut
C. 35 godzin D. 1800 minut

14. Adam, stały bywalec wrocławskiego ZOO, często jeździ do niego na rowerze. Długość trasy rowerowej z jego domu do Ogrodu Zoologicznego wynosi 9,6 km. Ostatnio odległość tę przejechał w 45 minut. Z jaką średnią prędkością jechał?

A. około 21,3 $\frac{km}{h}$ B. 7,2 $\frac{km}{h}$
C. 12,8 $\frac{km}{h}$ D. około 2,13 $\frac{m}{s}$

<u>Informacje do zad. 15</u>

Godziny otwarcia ZOO we Wrocławiu:
KWIECIEŃ-WRZESIEŃ 2016

<u>PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK</u>
ZOO+ AFRYKARIUM* ZWIEDZANIE 9:00-18:00
****AFRYKARIUM W PONIEDZIAŁKI OD 10:00***

<u>SOBOTA, NIEDZIELA oraz ŚWIĘTA</u>
ZOO + AFRYKARIUM ZWIEDZANIE 9:00-19:00

Zoo Wrocław sp. z o.o. (w tym AFRYKARIUM) jest czynne przez cały rok bez najmniejszych wyjątków - we wszystkie dni tygodnia, roku, we wszystkie soboty, niedziele i święta.

15. Pierwszy lipca tego roku wypadł w piątek, a piętnastego sierpnia było święto. Ile czasu łącznie czynne było Afrykarium w lipcu i sierpniu?

A. 81 tygodni

B. Więcej niż 81 tygodni, ale mniej niż 82 tygodnie

C. $3\frac{3}{8}$ tygodnia

D. Więcej niż $3\frac{3}{8}$ tygodnia, ale mniej niż 4 tygodnie

16. Obliczono, że na budowę Afrykarium zużyto łącznie 36 000 m^3 betonu i 4 800 ton stali, a wykopano i wywieziono 100 000 m^3 ziemi.
Korzystając z tych informacji wskaż zdanie <u>fałszywe</u>.

A. Objętość betonu zużytego na budowę Afrykarium stanowi 36% objętości ziemi wykopanej i wywiezionej podczas budowy.
B. Na budowę Afrykarium zużyto 480 000 kg stali.
C. Na budowę Afrykarium zużyto 36 mln litrów betonu.
D. Ilość betonu zużytego w trakcie budowy jest $2\frac{7}{9}$ razy mniejsza od ilości wywiezionej ziemi.

17. W całym Afrykarium, tj. w basenach ekspozycyjnych, filtrach, odstojnikach oraz kilometrach rur znajduje się w obiegu około 15 000 m^3 wody, czyli tyle, ile mieści się w 6 basenach olimpijskich. Ile wody mieści się w jednym basenie olimpijskim?

A. około 15 mln l wody
B. około 150 mln l wody
C. około 2,5 mln l wody
D. około 25 mln l wody

18. Po zakończeniu drugiej wojny światowej wrocławskie ZOO zostało otwarte 18 lipca 1948 roku. Ile lat minęło od tamtego momentu do dnia 18 lipca 2016 roku?

A. 68 lat
B. 67 lat
C. 58 lat
D. 57 lat

Zadania za 2 punkty

19. Oto tomy pewnej encyklopedii przyrodniczej i hasła, które trzeba w niej odszukać. Napisz przy nazwie każdego zwierzęcia odpowiedni numer tomu.

tom 1. A – E	tom 2. F - I	tom 3. J - Ł	tom 4. M - P	tom 5. R - T	tom 6. U - Z

wielbłąd jednogarbny – tom …….
nosorożec indyjski – tom …….
lemur wari – tom …….
krokodyl nilowy – tom …….
gibon białoręki – tom …….
słoń indyjski – tom ……..

20. Gosia, mieszkanka Wrocławia, urodziła się w środę 18.03.1998 roku. Podaj dokładną datę i dzień tygodnia, w którym obchodziła swoje 18 urodziny.

Wpisz odpowiedzi.

Data ..... Dzień tygodnia .....

21. Tomek ma 36 zł, a Zosia 75% tej kwoty.

Uzupełnij zdania.

Tomek i Zosia mają razem…….....zł. Zosia ma .....razy mniej pieniędzy niż Tomek.

Zadanie za 3 punkty

22. Czy zainteresował cię tekst o imionach zwierząt we wrocławskim zoo? Swoją odpowiedź uzasadnij w kilku zdaniach, podając konkretne argumenty. Zadbaj o poprawność zapisu.

……

……

……

……

……

……

……

……

……

BRUDNOPIS
(zapisy w brudnopisie nie są sprawdzane)